

Eksempel på årsafslutning i en produktionsvirksomhed (Der ses overalt bort fra moms og skat)

A/S NUTS har netop ansat Claus Konto som bogholder i deres maskinfabrik. A/S NUTS producerer specialkomponenter til elektronikindustrien. Fremstillingen af specialkomponenterne igangsættes kun, når der foreligger en konkret ordre.

Claus Konto's første opgave bliver at udarbejde årsregnskabet, dvs. resultatopgørelse og balance, for år 2000. Af virksomhedens bogholderi uddrager han nedenfor viste (foreløbige) saldobalance pr. 31. december 2000.

Foreløbig saldobalance pr. 31. december 2000
alle beløb er i 1.000 DKK.

	Debet	Kredit
Varesalg		10.540
Varesalgets produktionsomkostninger	7.550	
Afholdte direkte lønomk., produktion	1.293	
Fordelte direkte lønomk., produktion		1.293
Huslejeomkostninger, fabrikslokaler	410	
Reparation og vedligeholdelse	188	
Øvrige kontante produktionsomk.	913	
Afskrivn. på maskiner og driftsmidler		
Afskrivn. på inventar, fabrikslokaler		
Fordelte indirekte produktionsomk.		1.600
Huslejeomk., salg og administration	415	
Gager, salg og administration	1.052	
Distributionsomkostninger	197	
Øvrige kontante omk., salg og adm.	403	
Afskrivninger på inventar, salg og adm.		
Renteindtægter		7
Renteomkostninger	110	
Maskiner og driftsmidler	1.360	

fortsættes næste spalte.....

	Debet	Kredit
Akkum. afskrivn., mask. og driftsmidler		340
Inventar, fabrikslokaler	350	
Akkum. afskrivn. inventar, fabrikslokaler		175
Inventar, salg og adm.	850	
Akkum. afskrivn. inventar, salg og adm.		170
Råvarelager	542	
Varer i arbejde	243	
Færdigvarer	65	
Varedebitorer	1.375	
Forudbetalte omkostninger		
Bank, foliokonto	674	
Kasse	361	
Aktiekapital		1.200
Overført overskud		1.495
Kassekredit		1.275
Varekreditorer		128
Skyldig løn og gager		30
Øvrige skyldige omkostninger		98
Sum	18.351	18.351

Claus Konto's gennemgang af bogholderiet viser, at alle eksterne bilag vedrørende 2000 er bogført. Derimod er de interne produktionsbilag for uge 51 endnu ikke bogført (virksomheden holdt jule- og nytårslukket fra d. 20. december).

Der foreligger følgende oplysninger vedrørende produktionen i uge 51:

- Kontoen *Varer i arbejde* (jvf. saldobalancen ovenfor) bestod ved udgangen af uge 50 af følgende:

Beløb i 1.000 DKK	Ordre #608	Ordre #615	Total
Direkte materialer	112	18	130
Direkte løn	104	3	107
Fordelte indirekte produktionsomk.	5	1	6
I alt omkostninger	221	22	243

- I løbet af uge 51 blev Ordre #608 færdigproduceret og overført til færdigvarelageret (den skal leveres 6. januar 2001), der blev arbejdet videre på Ordre #615 (ikke færdigproduceret i 2000), og produktionen af Ordre #616 blev påbegyndt (ikke færdiggjort). Af ordresedlerne fremgår at følgende omkostninger er henført til de producerede ordrer i uge 51:

Beløb i 1.000 DKK	Ordre #608	Ordre #615	Ordre #616	Total
Direkte materialer	4	85	41	130
Direkte løn	6	19	3	28
Fordelte indirekte produktionsomk.	2	20	3	25
I alt omkostninger	12	124	47	183

De direkte materialer er i ugens løb rekvireret fra råvarelageret. Den direkte løn vedrørende uge 51 er endnu ikke udbetalt til medarbejderne.

Endvidere foreligger følgende supplerende oplysninger (alle beløb i 1.000 DKK):

- Maskiner og driftsmidler afskrives med 170 årligt. Inventar i fabrikslokaler og i salgs- og administrationsafdelingen afskrives med 35 hhv. 85 årligt.
- Indirekte produktionsomkostninger omfatter kontiene *Huslejeomkostninger for fabrikslokaler, Reparation og vedligeholdelse, Øvrige kontante produktionsomkostninger, Afskrivninger på maskiner og driftsmidler* samt *Afskrivninger på inventar i fabrikslokaler*. Indirekte produktionsomkostninger fordeles løbende på de producerede ordrer med en budgetteret sats på 250 kr. pr. maskintime. Ved årsafslutningen udgiftsføres (eller indtægtsføres) en eventuel difference mellem de afholdte indirekte produktionsomkostninger og de i årets løb fordelte indirekte produktionsomkostninger direkte på resultatopgørelsen ved en korrektion på kontoen *Varesalgets produktionsomkostninger*.

Først vises på T-konti hvorledes forbruget af råvarer i uge 51 konteres.

	Råvarer		Varer i arbejde (alle ordrer)
<i>Saldo ult 50</i>	542		<i>Saldo ult 50</i> 243
Forbrug uge 51		(1) 130	Matr.forb. uge 51 (1) 130

På T-konti for a) *Afholdte direkte lønomkostninger, produktion*, b) *Fordelte direkte lønomkostn., produktion*, c) *Varer i arbejde* og d) *Skyldig løn og gager* med de respektive kontis saldo, vises dernæst hvorledes forbruget af direkte løn i uge 51 posteres på disse.

	Afholdte dir. lønomk., produktion		Fordelte dir. lønomk., produktion
<i>Saldo ult 50</i>	1.293		<i>Saldo ult 50</i> 1.293
Afholdt uge 51		(2a) 28	Fordelt løn uge 51 (2b) 28

	Skyldig løn og gager		Varer i arbejde (alle ordrer)
<i>Saldo ult 50</i>		30	<i>Saldo ult 50</i> 243
Lønomk. uge 51		(2a) 28	Matr.forb. uge 51 (1) 130
			Fordelt løn uge 51 (2b) 28

På de næste t-konti vises konteringen vedrørende fordelingen af de indirekte produktionsomkostninger for de 3 bearbejdede ordrer i uge 51:

	Fordelte indir. prod.omk.		Varer i arbejde (alle ordrer)
<i>Saldo ult 50</i>		1.600	<i>Saldo ult 50</i> 243
Fordelte uge 51		(3) 25	Matr.forb. uge 51 (1) 130
			Ford. løn uge 51 (2b) 28
			Ford. IPO uge 51 (3) 25

Hermed er alle konteringer af omkostninger ved produktionen i uge 51 vist. Konteringen vedrørende færdiggørelsen og overflytningen til færdigvarelageret af ordre #608 er dog ikke vist her. (Krediter Varer i arbejde med 221+12=233 og debiter Færdigvarer med 233)

Lagerværdier pr. 31. december 2000 kan nu opgøres således (kan naturligvis også ske på de respektive konti):

Råvarer:

Beholdning ultimo uge 50	542
- Forbrug uge 51	130
Råvarelager 31. december 2000	<u>412</u>

Varer i arbejde:

Beholdning ultimo uge 50	243
+ Matr.forbrug uge 51	130
+ Fordelt dir. løn uge 51	28
+ Fordelt IPO uge 51	25
- Overført til færdigvarer uge 51 *)	233
Lager varer i arbejde 31. dec. 00	<u>193</u>

Færdigvarer:

Beholdning ultimo uge 50	65
+ Overført fra varer i arb. uge 51 *)	233
Færdigvarelager 31. december 00	<u>298</u>

*) Ordre # 608: Værdi ultimo uge 50 + tilført omk. uge 51 = 221 + 12 = 233

De følgende sider viser afslutningsarket, som Claus Konto brugte til at udarbejde årsregnskabsafslutningen på.

De ovenfor gennemgåede konteringer er indført på afslutningsarket i kolonnen betegnet *Efterposteringer*. I samme kolonne er alle øvrige posteringer vedrørende produktionen i uge 51 (d.v.s. overførslen af Ordre #608 til færdigvarelageret) indført.

I kolonnen benævnt *Afslutningsposteringer* er de nødvendige posteringer vedrørende årets afskrivninger indført. Herefter er (i samme kolonne) saldiene fra de enkelte konti vedrørende (afholdte) indirekte produktionsomkostninger overført til kontoen *Fordelte indirekte produktionsomkostninger* og *Fordelte indirekte produktionsomkostninger* er afsluttet (lukket) ved at overføre saldoen til *Varesalgets produktionsomkostninger*. Endelig er den tilsvarende udligning mellem *Afholdte direkte lønomkostninger* og *Fordelte direkte lønomkostninger* foretaget.

Årsafslutningen er foretaget ved at resultatkontienes saldi (inkl. efter- og afslutningsposteringer) er overført til kontoen *Resultatopgørelse* og balancekontienes saldi (inkl. efter- og afslutningsposteringer samt årets overskud) til *Balancekonto*.

Afslutningsskema.	Saldobalance		Efterposteringer		Afslutningsposteringer		Resultatopgørelse		Balance	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Aktiver	Passiver
Varesalg		10.540						10.540		
Varesalgets produktionsomkostninger	7.550				6b	91		7.641		
Afholdte direkte lønomk., produktion	1.293		2a	28		7	1.321			
Fordelte direkte lønomk., produktion		1.293		2b	28	7	1.321			
Huslejeomkostninger, fabrikslokaler	410					6a	410			
Reparation og vedligeholdelse	188					6a	188			
Øvrige kontante produktionsomk.	913					6a	913			
Afskrivn. på maskiner og driftsmidler					5a	170	6a	170		
Afskrivn. på inventar, fabrikslokaler					5b	35	6a	35		
Fordelte indirekte produktionsomk.		1.600		3	25	6a	1.716	6b	91	
Huslejeomk., salg og administration	415							415		
Gager, salg og administration	1.052							1.052		
Distributionsomkostninger	197							197		
Øvrige kontante omk., salg og adm.	403							403		
Afskrivninger på inventar, salg og adm.						5c	85		85	
Renteindtægter		7							7	
Renteomkostninger	110							110		
Maskiner og driftsmidler	1.360								1.360	
Akkum. afskrivn., mask. og driftsmidler		340					5a	170		510
Inventar, fabrikslokaler	350								350	
Akkum. afskrivn. inventar, fabrikslokaler		175					5b	35		210
Sum til næste side	14.241	13.955	28	53	3.418	3.333	9.903	10.547	1.710	720

Forklaring til alle efter- og afslutningsposteringer følger efter afslutningsskemaet.

Afslutningsskema (fortsat).	Saldobalance		Efterposteringer		Afslutningsposteringer		Resultatopgørelse		Balance	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Aktiver	Passiver
Sum fra forrige side	14.241	13.955	28	53	3.418	3.333	9.903	10.547	1.710	720
Inventar, salg og adm.	850								850	
Akkum. afskrivn. inventar, salg og adm.		170				5c 85				255
Råvarelager	542			1 130					412	
Varer i arbejde	243		1 130 2b 28 3 25	4 233					193	
Færdigvarer	65		4 233						298	
Varedebitorer	1.375								1.375	
Forudbetalte omkostninger										
Bank, foliokonto	674								674	
Kasse	361								361	
Aktiekapital		1.200								1.200
Overført overskud		1.495								1.495
Kassekredit		1.275								1.275
Varekreditorer		128								128
Skyldig løn og gager		30		2a 28						58
Øvrige skyldige omkostninger		98								98
Sum	18.351	18.351	444	444	3.418	3.418	9.903	10.547	5.873	5.229
Årets resultat							8 644		8 644	
Kontrolsum							10.547	10.547	5.873	5.873

Forklaring til alle posteringer følger nedenfor.

Forklaring af efter- og afslutningsposter m.v. på afslutningsskemaet:

- 1 : Registrering af forbrug af råvarer i produktionen i uge 51.
- 2a : Registrering af afholdte direkte lønninger i uge 51.
- 2b : Fordeling af direkte løn på ordrer produceret i uge 51.
- 3 : Fordeling af IPO på ordrer produceret i uge 51.
- 4 : Overførsel af omk. fra Varer i arbejde til Færdigvarer vedr. ordre, som er færdigproduceret i uge 51.
- 5a : Registrering af årets afskrivning på maskiner og driftsmidler.
- 5b : Registrering af årets afskrivning på inventar i fabrikslokaler.
- 5c : Registrering af årets afskrivning på inventar i salgs- og administrationsafdelinger.
- 6a : Udligning af samtlige konti for afholdte IPO (modposteret samlet på konto for Fordelte IPO).
- 6b : Udligning af konto for Fordelte IPO (modposteret på konto for Varesalgets produktionsomkostninger).
- 7 : Udligning af Afholdte direkte lønomkostninger mod Fordelte direkte lønomkostninger.
- 8 : Beregning af Årets resultat på konto for Resultatopgørelse og udligning af denne mod konto for Balance.

Ud fra afslutningsskemaets resultatopgørelse og balance kan der nu opstilles resultatopgørelse for 2000 samt balance pr.31.12 2000:

A/S NUTS

Resultatopgørelse for 2000

(alle beløb i 1.000 kr.)

	Note	
Varesalg		10.540
Produktionsomkostninger	1	<u>7.641</u>
Bruttofortjeneste		2.899
Salgs- og administrationsomkostn.	2	1.955
Distributionsomkostn.		<u>197</u>
Resultat før renter		747
Renteudgifter (netto)		<u>103</u>
Årets resultat		<u>644</u>

Noter:

1) Heri indeholdt afskrivninger vedr. maskiner, driftsmidler og inventar	205
2) Heri indeholdt afskrivninger vedr. inventar	85

A/S NUTS

Balance pr. 31. december 1996

(alle beløb i 1.000 kr)

Aktiver:	note		Passiver:	note	
Maskiner og driftsmidler	3	850	Aktiekapital		1.200
Inventar, fabrikslokaler	4	140	Overført overskud	7	2.139
Inventar, salg og administration	5	595	I alt egenkapital		<u>3.339</u>
I alt anlægsaktiver		<u>1.585</u>	Kassekredit		1.275
Varebeholdninger	6	903	Varekreditorer		128
Varedebitorer		1.375	Skyldig løn og gager		58
Bank, foliokonto		674	Øvrige skyldige omkostninger		98
Kassebeholdning		361	I alt kortfristet gæld		<u>1.559</u>
I alt omsætningsaktiver		<u>3.313</u>			
Samlede aktiver		<u>4.898</u>	Samlede passiver		<u>4.898</u>

Noter:

- 3) Anskaffelsessum - Akkum. afskrivninger = 1.360 - 510 = 850
- 4) Anskaffelsessum - Akkum. afskrivninger = 350 - 210 = 140
- 5) Anskaffelsessum - Akkum. afskrivninger = 850 - 255 = 595
- 6) Råvarer + Varer i arbejde + Færdigvarer = 412 + 193 + 298 = 903
- 7) Overført overskud primo + Årets resultat = 1.495 + 644 = 2.139